

ZASAVSKI VESTNIK

LETO V. — Št. 48.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZASAVJA

TRBOVLJE, 4. DECEMBRA 1952

VELIČASTNA PROSLAVA
DNEVA REPUBLIKE V TRBOVLJAHSpomenik „REVOLUCIJE“ je odkril predsednik vlade LRS
tovariš Miha Marinko

Revirji so proslavili letošnji praznik republike s slovesnim odkritjem spomenika „Revolucije“ v Trbovljah. Že na predvečer je bila v Delavskem domu slavnostna akademija v počastitev našega največjega narodnega praznika, ki jo je priredilo društvo „Svoboda-centre“ v Trbovljah.

Na dan 29. novembra so se že v zgodnjih jutranjih urah začeli zbirati na vodenskem trgu svojci padlih borcev, gostje in ostalo občinstvo. Zbrato se je okrog 6000 ljudi. Že pred 9. uro dopoldne je bil trg okrog spomenika poln občinstva, zastopnikov oblasti, organizacij, društev, ustanov in podjetij, ki so prišli k slovesnemu odkritju spomenika.

Slavnost se je začela okrog 9.15 uri dopoldne. Okrog spomenika so se zbrala društva in organizacije z zastavami in venci. Sodelovala je godba na pihala „Svoboda-centre“ iz Trbovelj, godba „Svoboda“ iz Hrastnika in Radeč, prav tako tudi trboveljski pevci.

Slavnost je odprl predsednik ZB Trbovlje, tov. Alojz Ribič, ki je v svojem nagovoru pozdravil vse borce in udeležence slavnosti, med njimi pred-

nika vlade LRS, tov. Miho Marinka, tov. Etibina Kristana in ostale. Tovariš Ribič je v svojem govoru podčrtal pomen spomenika; spomenik predstavlja revolucionarno dobo proletarskega gibanja v rudarskih Trbovljah, zato je spomenik dobil ime „Revolucija“. Spomenik je sam ob sebi zgovorno pove, kaj predstavlja. Načrt za zidani spiralni podstavek je napravil arhitekt, inženir Kobe iz Ljubljane, ki je imenoval vibo, na kateri stoji spomenik, „Na pohod“ — trboveljski rojak, akademski kipar Stojan Batič pa je v bronastih likih spomenika upodobil zgodovino trboveljskih rudarjev — proletarcev v treh obdobjih njihovega življenja in boja: Rudarja-borca proti Orjuni, Zeno z otrokom, ki ponazorjuje rudarske stavke in socialno gibanje rudarjev, ter Rudarja-borca, ki prikazuje našo osvobodilno vojno. Ta trojni lik predstavlja v svoji kompoziciji proletarsko delavsko revolucijo na pohodu, reliefne podobe na žari, ki stoji v sredini kamenitega podstavka spomenika, pa prikazuje življenje trboveljskih rudarskih generacij od začetka rudnika Trbovlje v letu 1804 do danes.

ta ženski lik ne predstavlja le ženo in mater kot tako, marveč dejansko borko za iste razredne cilje proletariata.

Tovariši in tovarišice!

Današnji dan se z odkritjem tega spomenika zgodovinsko obeležuje tudi še v nečem drugim pomembnem pogledu: ustvarila ga je današnja generacija rudarjev, svobodnih proizvajalcev, dejanskih gospodarjev rudnikov in podjetij, iz lastnega viška dela — dobička — s katerim sami razpolagajo. V tem dejstvu je daljnosežen pomen in najbolj zgovoren dokaz naše socialistične stvarnosti v svojem razvojnem začetku.

Zato se današnja slavnostna prireditelj vrši brez prisotnosti rudniških magnatov proslule Trboveljske premogokopne družbe in njihovih lakajev, ki bi se širokoustili v svoji filantropski demagogiji „milstnih darovalcev“, kakor so to mogli in delali nekdanj ob raznih uradnih rudarskih praznikih.

To je spomenik, ki ga postavljajo svobodni proizvajalci socialističnih Trbovelj. Z njegovim odkritjem postavljamo kulturno obeležje današnje naše socialistične stvarnosti. To je kulturna manifestacija zmagovite socialistične revolucije.

Toda — tovariši — s postavitvijo tega spomenika v posvetilo padlim borecem naše zmagovite revolucije, mi vsi obvezujemo tudi sami sebe za nadaljnji boj. Mi se z njim obvezujemo, da bomo vestno črvali pridobitve, ki so izbojevali s krvjo padlih, da na tej osnovi nadaljujemo boj za pospešen razvoj naše socialistične družbe; obvezujemo se, verujemo in nenehno utrjujemo našo politično enotnost, zvesti socialističnim načelom, ki so jih zasnovali marksistični misleci, ki so bili doslej in bodo v bodoče vodilni smotri Zveze komunistov Jugoslavije, da bomo pod njenim načel-

nje, da uresničujemo smotre, za katere so dali življenje tisoči in stotine borcev.

Tako tudi rudarske socialistične Trbovlje z današnjim odkritjem tega spomenika izvršujejo dejanje, ki je dokaz tega značajnega zgodovinskega obeležja današnje in polpreteklo dobe poznih rodov.

Današnji dan, današnji državni praznik bo ostal zgodovinski datum, zapisan s tem spomenikom, ki bo našim potomcem govoril o zmagovitem zaključku te

Miha Marinko je prižgal žaro na sredini spirale

velike prelomne epohe, ki je za nami. S tem spomenikom govorimo daljnji naš budočnosti o vsem tem, kar imamo mi, ki smo preživljali to epoko, danes živo v spominu.

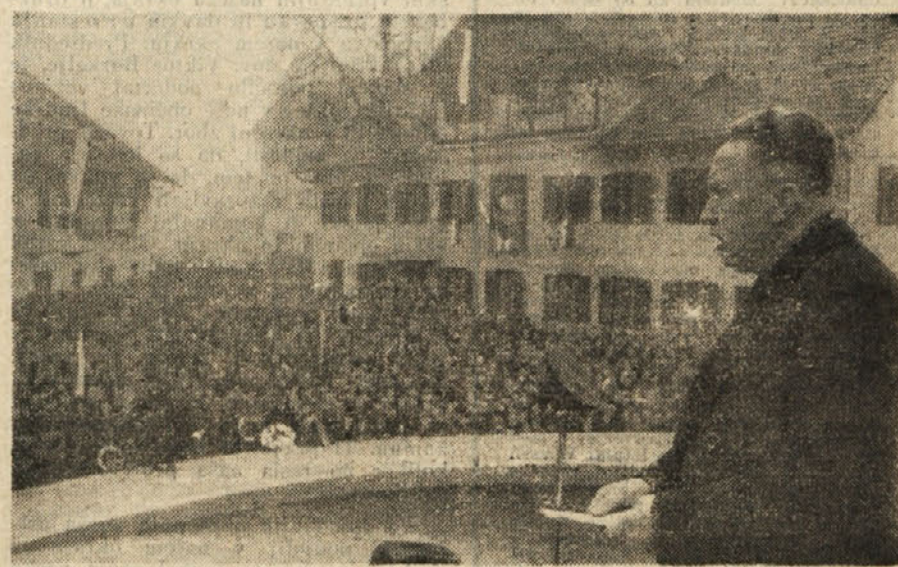
Tu med nami ste danes vi, najstarejši, ki imate življenjske spomine na one prve velike stavke trboveljskih revirjev, ko ste sami bili žrtve bestialnega terorja izkoriščevalskih oblastnikov, kot udeleženci — borec teh prvih velikih bojev porajajočega se zavednega delavskega gibanja v Sloveniji.

Ves policijski teror, s katerim se je zajedalska kapitalistična oblast postavila po robu revolucionarnemu delavskemu gibanju, tega ni mogel več zatreči. Našim očetom in materam so sledile nove generacije, učile so se na izkušnjah teh prvih velikih borb in se izpopolnjevale v nadaljnjem boju. Gibanje je v krajših presledkih, po trenutnih zatonih in porazih z novo, še večjo elementarno silo dvigalo rudarske množice v nove boje.

Obdobje zadnjih 50 let je obeleženo z mnogimi velikimi boji, dokler ni bilo zaključeno z veliko zmagovito narodno-osvobodilno vojno.

Četudi ni moj namen ne prilika dati temu odločilnemu prelomnemu obdobju nek zgodovinski opis, vendar moram poudariti neko posebno dejstvo: spomenik predstavlja v enem od treh likov tudi rudarsko ženo. V tem ni le stvar umetniške estetike, marveč namen, odražati dejansko zgodovinsko stvarnost.

Rudarska žena je od tistih prvih velikih bojev, ki sem jih omenil, skozi vse to preteklo obdobje neomajno in aktivno stala ob strani svojega moža, sina in očeta v vsakem boju za svojo eksistenco in za svojo osvoboditev. Zato

Predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko govori ob otvoritvi spomenika

činske odbore, okrajne ljudske odbore in zbore proizvajalcev.

Te volitve so za nas velikega pomena in nam nalagajo veliko odgovornost; s sodelovanjem in polnoštevilno udeležbo bomo dokazali svojo ljubezen do vseh padlih borcev in do naše socialistične Jugoslavije. To je naša moralna politična obveza, ki nas prežema in s katero se zaobljubljamo tistim, katerim posvečujemo danes ta spomenik.

Odkrivam spomenik s klicem:

»Naj živi v nenehnem razvoju in zmagovitem ostvarjanju ideja, za katero ste vi, dragi borci, dali življenje!

Naj živi socialistična Titova Jugoslavija — proletarske Trbovlje ti bodo vedno zveste!»

Po odkritju spomenika je tovariš Miha Marinko skupno s tov. Alojzom Ribičem prižgal žaro na sredini vije. Ogenj so prinesli tekači — športniki »Rudarja«, ki so ga potem ponesli dalje k spomeniku padlih žrtv Orjune pri Povšetu, kjer so prav tako prižgali žaro.

Četa borcev JLA je med prižiganjem žare oddala častno salvo. Ob spremljavi godbe so pevci zapeli himno »Žrtvam«.

Tov. Miha Marinko je nato izročil spomenik v varstvo množičnim organizacijam in mestni ljudski občini Tr-

bovlje. Spomenik je prevzel v varstvo predsednik mestne občine Trbovlje tovariš Slavko Borštnar, ki je obljubil, da bo mestna občina spomenik skrbno in vestno čuvala. Ob tej priliki se je zahvalil ZB mesta Trbovlje, ki je bila pobudnik za postavitev spomenika.

Sledeč kulturni program je bil kratak, toda lep in ganljiv: pionirka Alma Šarlah iz osnovne šole na Vodah je deklamirala pesem »Talceme«. Pionirji osnovne šole na Vodah in osnovne šole v Zgornjih Trbovljah so položili vence pred spomenik, kjer sta pionir in pionirka osnovne šole Zgornjih Trbovelj lepo recitirala obljubo pionirjev domovini, prav tako lepo je bila podana pesem Mateja Bora »Žrtvam«.

Sledilo je polaganje vencev, nato pa se je tov. Alojz Ribič ob zaključku slovesnosti zahvalil vsem za udeležbo. Ob igranju partizanskih pesmi godbe iz Trbovelj se je ob spomeniku razvil mimohod častne čete borcev JLA, rezervnih oficirjev, gasilcev in ostalih, ki so odkorakali v sprevedu do spomenika fašističnim žrtvam pri Povšetu, kjer je bila kratka pozdravna slovesnost, nato pa je sledil razhod.

Se dolgo so se ljudje zbirali okrog mogočnega spomenika, ki bo ostal poznim rodovom svetel spomin na revolucionarne Trbovlje.

V vasi Ržiše bodo končali volitve do 10. ure dopoldne

Zadnji predvolilni sestanki v Čemšeniku in okoliških vaseh, na katerih so razpravljali o bližnjih volitvah v občinske ljudske odbore in okrajni ljudski zbor, so bili zelo živahni. Volitve so se zanimali predvsem za delo občinskega ljudskega odbora od zadnjih volitev — poročilo odbora pa je bilo dokaj skromno in ni pokazalo prave slike o delu ljudskega odbora, vsaj ne v taki meri, da bi se lahko z njim pohvalili.

Med največje uspehe v Čemšeniku štejemo lahko to, da je večina občine elektrificirana razen vasi Jesenovo in Znojle. Toda tudi v teh naseljih je že pripravljeno za izvršitev dokončnih del, kjer manjka je še nekaj materiala. Občinski ljudski odbor si je zadal nalogo, da bo dokončno elektrifikacijo vasi Znojle in Jesenovo izvršil do 1. maja 1953.

Poleg elektrifikacije pa je šteti med uspehe občine Čemšenik dograditev Zadrúžnega doma, ki je pod streho.

Na zadnjih predvolilnih sestankih tega kmečkega okoliša so mnogo razpravljali tudi o davkih, ker so bili nekateri mnenja, da so ta bremena prevelika. Občinski ljudski odbor je napravil prvi razpis davkov bolj šablonsko — kar za vse enako — to se pravi malemu kmetu enaki predpis kot velikemu. Ko so le uvideli, da je bila prva razdelitev teh bremen nepravilna, so to napako popravili ter manjšim kmetom odpisali na manjšo mero, večjim pa ga povečali. Tako so imeli v tej občini primer, da je imel invalid brez roke, ki je dobil ob agrarni reformi nekaj malega zemlje, več davka kot pa večji kmetje. Občinski odbor je uvidel, da je v raznih primerih napravil pogreške, ki jih je popravil. Večji kmetje so sicer godrnjali, končno so se pa potolažili.

Na zborih volivcev so obravnavali tudi delo svoje splošne KZ. Večina je bila mnenja, da je treba to ustanovo postaviti na bolj solidni temelji. Začeli bodo tudi v večji meri uporabljati umetna gnojila, ki jim jih do zadruga preskrbela v večjih množinah. Prav tako bodo pričeli v Čemšeniku v kratkem z gospodarskim tečajem za kmečko mladino in to skupno s KZ in OF ter ljudsko prosveto v Čemšeniku. Na tem tečaju bodo obravnavali važna gospodarska vprašanja.

V nedeljo, 30. novembra, so imeli v tem kraju še zadnje predvolilne sestanke, tako n. pr. gasilci. IZUD Čemšenik pa je imelo svoj redni občni zbor.

V Čemšeniku so se na bližnje volitve dobro pripravili. Posamezna naselja so si napovedala medsebojno tekmovalstvo; tako so v vasi Ržiše na zadnjem sestanku sklenili, da se bodo volitev udeležili že v zgodnjih jutranjih urah in volitve končali do desetih dopoldne.

Žene bodo volile stoodstotno

Med 116 kandidati, ki so jih volivci našega okraja predlagali na svojih zbiorih za volitve v okrajni zbor, je tudi častno število naših žena. Med predlaganimi 116 kandidati je tudi 23 tovarišice.

Najštevilnejše so zastopane žene na zagorskem sektorju. Tamkajšnje žene so se pokazale v predvolilni kampanji posebno aktivne. Zadnje dni so imele širše sestanke, na katerih so obravnavale gradivo IV. kongresa AFŽ v Ljubljani, prav tako pa podrobno razpravljale o bližnjih volitvah, istočasno pa tudi že sestavile odbore za pripravo Novoletne jelke.

V Zagorju kandidira v 37. volilni enoti tov. Anica Pečar, gospodinja, znana aktivistka v organizaciji žena, prav tako tov. Marta Blatnik, gospodinja. V 39. volilni enoti kandidira Tončka Rogličeva, gospodinja, v Kisovcu pa so izbrali v 41. volilni enoti kot kandidatko poleg sedanjega predsednika OLO Trbovlje, tov. Viktorja Burkelja, tudi tov. Marijo Goršek, uslužbenko. V 42. volilni enoti kandidira prav tako žena in sicer tov. Fani Urunkarjeva.

V Kotredežu je v 43. volilni enoti kandidatka tov. Marija Stendler, v 44. volilni enoti v Izlakah pa tov. Minka Prašnikar, članica KDZ Izlake.

Prav živahno je bilo nadalje na sestankih na Trojanah in v St. Gotardu.

kjer v okrajni zbor sicer niso predlagali žena, pač pa kandidirali v občinski ljudski odbor kar tri. Na Trojanah je bilo na predvolilnih sestankih več žena kot moških — ravno nasprotno pa v Dolah pri Litiji, kjer so imeli glede kandidiranja žena izprva prav čudne poglede, ki pa so jih potem spremenili in predlagali kot kandidata tov. Marijo Kramžar, gospodinja iz Spodnjega Jelenja.

Žene kandidirajo tudi v hrastniški kotlini, kjer so žene v predvolilni agitaciji postavile hkrati odbore za prireditve Novoletne jelke. V Hrastniku kandidirajo tri žene in sicer tov. Justa Kovač, gospodinja, v peti volilni enoti, v sedmi enoti tov. Angela Rojnik, v osmi enoti pa tov. Ana Kenk.

Manjšo aktivnost so doslej pokazale žene na radeškem sektorju, kjer so (Nadaljevanje na 2. strani)

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA ZBOR II. GRUPE ODREDOV

vas vabi na zbor II. grupe odredov, ki bo v nedeljo, 14. decembra 1952 v Litiji. Istočasno bo tudi proglasitev 14. decembra za narodni praznik mesta Litije, to je obletnice prvih težkih partizanskih borb v letu 1941 II. grupe odredov na Libergu.

Vabimo vse borce, aktiviste in ostale državljane na to pomembno manifestacijo.

Pripravljalni odbor za zbor II. grupe odredov

Na volitve gremo vsi kot en mož!

**Rudarji v Trbovljah
in Hrastniku so izvolili devet
članov v Svet proizvajalcev**

»Sprema za pokret« je bilo kratko
ponelje. In že se luščijo postave iz
goste megle polagoma navzdol v jutran-
njem mraku. Počasi se bližajo hiši, na

Naša mladina pred okrajno konferenco

Volitve v osnovna vodstva mladinskih organizacij našega okraja se bližajo h kraju. Skoraj vse te organizacije so si že izvolile svoje vodstvo in delegate za okrajno konferenco mladine.

Če analiziramo dejavnost naše mladine pri izbiri svojih vodstev, in pri sestavi delovnih načrtov, tedaj lahko trdimo, da so naši mladinci in mladinke trezno razmišljali o svojih bodočih nalogah ter delu na vseh področjih našega družbenega življenja. Nove organizacijske oblike po naših centrih so vzbudile večje zanimanje mladih ljudi za svoje organizacije ter pokazale, da mladina ve, kam naj usmeri svoje delo in vzgojno-politično dejavnost mladinskih osnovnih organizacij ter delovanje na kulturnem in telesnovzgojnem področju v naših društvih.

Na svojih predvolilnih zborovanjih, ki so bila po vseh aktivih, naša mladina ni obravnavala le priprav volitev v svoja osnovna mladinska vodstva, marveč tudi vsa splošna gospodarsko-politična vprašanja. Istočasno se je mladina seznanila z bližnjimi volitvami v naše občinske odbore in okrajni zbor. Sestanki mladih komunistov v naših centrih, ki sestavljajo jedro Ljudske mladine, so bili boljše ali slabše obiskani ter v primeri z dejavnostjo vse mladine niso zadovoljivi.

Razprave okrog programov dela so bile ponekod boljše, konkretnije, drugod pa slabše; na splošno lahko rečemo, da je opaziti željo in prizadevanje mladine po razširitvi svojega politično-ideološkega obzorja in utrjevanje organizacije za samostojno delo. Iz letnih poročil je razvidno, da je bilo delo mladine našega okraja premalo sistematično. Ugotavlja pa se množično sodelovanje mladine od vseh pomembnejših momentih. Sodelovanje mladine na kulturno-prosvetnem področju je napravilo korak naprej, saj imamo v devetih »Svobodah« 227 članov, od teh 667 mladine, v ostalih prosvetnih društvih pa 358 mladine. To se pravi, da je v naših prosvetnih društvih aktivno preko 1000 mladincev in mladink, h katerim moramo prišteti še 650 mladine, ki dela na telesnovzgojnem področju. Iz tega lahko napravimo sklep, da so naše družbene organizacije razumele vzgojno vprašanja mladine ter spremenile tudi vsebino svojega dela.

Izvršitev volitev nam nadalje pokaže, da imamo mladinske organizacije po vseh naših vaseh ali občinah razen na Dolu pri Hrastniku, kjer še vedno trde, da mladine ni na sestankih. Mnenja smo, da bi morali naši tovariši na Dolu vzeti mladinsko organizacijo manj administrativno ter začeti s sistematičnim delom med mladino, ki deluje na telesnovzgojnem področju, ter uvajati med njo tiste oblike dela, ki so zanjo najpriljubnejše in ki jo bodo najbolj privlačile.

Pohvaliti je treba novoformirano organizacijo mladine v Spodnjem in Zgornjem Hrastniku ter v Trbovljah-centru, kjer so se s pravnimi prijemi lotili novih oblik dela in si pravilno zastavili svoje bodoče naloge.

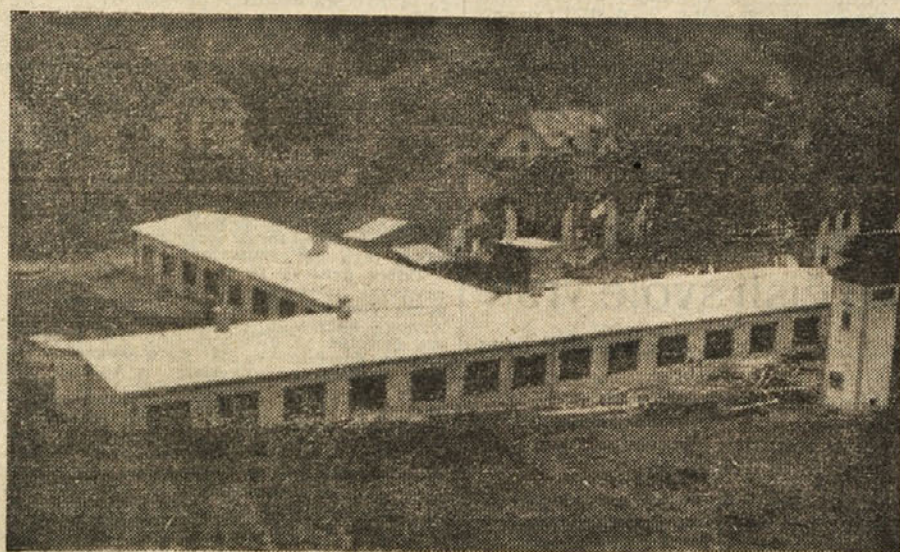
Vse priprave za volitve so vzbujale v mladini tekovanje na čast V. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije, ki bo sredi januarja 1953 v Beogradu. Z zanesljivostjo smemo reči, da bodo delegati, ki jih bo mladina izvolila na okrajni konferenci, dostojno predstavljali mladino naših revirjev na tem pomembnem mladinskem kongresu.

Mladinci — delegati se pripravljajo tudi na okrajno konferenco. Povsod so izvolili najboljše mladince, ki so porok, da se bo delo v naših mladinskih organizacijah prihodnje leto podvojilo.

A. K.

Na čast Dneva republike so odprli novo tovarno pohištva v Trbovljah

V rekordnem času je zrasla v Gabrskem nad Trbovljami nova velika moderna delavnica za pohištvo in za stavbno opravilo, ki ji lahko rečemo majhna tovarna. Podjetje Splošnega strojnega mizarstva v Trbovljah je imelo na Dan republike, 29. novembra t. l., slovesno otvoritev svojih novih

Nova tovarna pohištva v Gabrskem

delovnih prostorov, medtem ko so z normalnim obratovanjem v novih delavnicah začeli 1. decembra t. l.

Dne 29. novembra zvečer so se zbrali člani te tovarne s svojimi družinami

O spomeniku padlim borcem v Zagorju

Mestni odbor ZB v Zagorju je na svoji zadnji redni seji razpravljal med drugim tudi o vprašanju postavitve spomenika padlim borcem v Zagorju. Za spomenik padlim žrtvam v drugi svetovni vojni je Mestnemu ZB v Zagorju izdelal načrt arh. prof. Plečnik iz Ljubljane. Mestna zveza borcev je te načrte tudi plačala. Zaradi ovir in izdelovanja regulacijskega načrta za Zagorje Mestnemu ZB še do danes ni uspelo najti prostora, kje naj bi stal spomenik oziroma še ni določena točna lokacija. Na svoji zadnji seji odbora zveze je bila sročena misel, da bi spomenik postavili pri vходу Delavskega doma, ki ga bodo pričeli graditi drugo leto, v obliki fresk, ki naj bi predstavljale partizana in partizanko v borbi proti fašizmu. Drugi spret predlagajo, naj bi spomenik stal pred vhodom v Delavski dom, katero misel zagovarjajo tudi gradbeniki. Ki so na idejnem projektu že lepo nakazali, kako naj bi izgledal spomenik pred Delavskim domom.

To idejo dajemo ZB in ostali javnosti v Zagorju v diskusijo z željo, da stavijo predloge Mestnemu ZB v Zagorju. Inicijativnemu odboru za gradnjo Delavskega doma v Zagorju pa priporočamo, da izloži idejni projekt v izložbi pri Grčarju tako, da si ga bodo Zagorjani lahko ogledali.

KDZ na Trojanah dobro gospodari

Kmečka delovna zadruga na Trojanah dobro gospodari, kar pokazuje tudi njeno finančno stanje. Letošnje leto je imela do konca oktobra 2.323.209 din dobička. Od tega so oddali 30 % v investicijski sklad, 5 % v socialni sklad itd. Za izplačilo zaslužkov zadrugnikom je ostalo doslej 1.476.596 din. Povprečna dnevna plača zadrugnikov bo znašala 350 din.

Pomoč države našemu kmetijstvu

Blagostanje vsega ljudstva naše socialistične domovine je v veliki meri odvisno od produktivnosti našega kmetijstva. Toda ravno naše kmetijstvo je ena izmed najbolj zaostalih panog našega gospodarstva. Kako je mogoče to stanje izboljšati? Samo s tem, da se naše kmetijstvo spremeni v napredno socialistično kmetijstvo, organizirano na zadrugi podlagi. Zato si naša ljudska oblast z vsemi močmi prizadeva, da podpre kmetijsko zadrugništvo. Kaj vse je bilo na tem področju storjenega v zadnjem času, kažejo vsaj deloma podatki:

Mehanizacija je osnova za dvig slovenskega kmetijstva. V letu 1952 so zadruge v Sloveniji nabavile 57 traktorjev Unimog, 222 traktorjev Steyr, 7 rigolnih garnitur, 20 gosenskičarjev in nad 350 traktorskih plugov, poleg tega pa še nad 1000 ostalih kmetijskih strojev in naprav. Samo zadrugno podjetje Agrotehnika je v letošnjem letu uvozilo kmetijskih strojev in naprav v vrednosti čez 700 milijonov dinarjev.

Za nabavo novih traktorjev, plugov, rigolnih garnitur, raznih priključkov in drugih kmetijskih strojev je država odobrila zadrugam 350 milijonov dinarjev kredita.

Za gradnjo gospodarskih objektov v obdelovalnih zadrugah ter na posestvih splošnih zadrug je država odobrila 200 milijonov dinarjev kreditov.

Veliko število zadrugnih domov bo dokončanih v tem letu. Za njihovo, dograditev je država dodelila zadrugam 85 milijonov din kreditov.

V zadnjih letih je bilo v Sloveniji obnovljenih 1000 ha vinogradov ter 80 ha matičnjakov. Za obnovo vinogradov kakor tudi za nove vinarne in sadovnjake je dala država v letošnjem letu zadrugam kredit v višini 100 milijonov dinarjev.

Za zatiranje raznih škodljivcev (koloradskega hrošča, ameriškega kaparja itd.) so dobile naše zadruge letos 300 modernih sadnih škroplilnic, za globoko oranje pa 50 enometrskih plugov.

Kot pomoč proti suši je dala država v letošnji jeseni zadrugam v Sloveniji 32 milijonov dinarjev kreditov za nabavo krme, poleg tega pa dodeljuje vsak mesec 200 vagonov otrobov okrajem, ki so po suši najbolj prizadeti.

ter številnimi drugimi gosti v novih delavniških prostorih. Slovesnost je odprl predsednik gradbenega odbora, zastopnik mestne občine tov. Simčič, za njim pa je spregovoril upravnik mestnega mizarstva tov. Oskar Levce. Tovariš Levce je v svojem nagovoru podčrtal pomen našega največjega narod-

storov. Težka in naporna je bila borba celotnega kolektiva, končno pa mu je uspelo premagati vse ovire. Ko je bil kolektiv v največjih težavah, je naletel na vse razumevanje pri OLO Trbovlje in tov. Milana Kožuha, takratnega poverjenika za obrt in industrijo, ki je zaval stalističe, da se z gradnjo nove mizarne tovarne takoj prične. Tudi pozneje, ko so spet nastopile težave in je vse kazalo, da bodo morali započeti dela ustaviti, je takratni predsednik MLO Trbovlje tov. Dominik Kužnik z odločno besedo zagotovil nadaljnjo gradnjo mizarne tovarne. Tovarniški objekti so rasli in se dvigali, toda tik pred zaključkom del je zmanjkalo denarja. Sledila je tožba pred arbitražo proti vodstvu gradbenega odbora in podjetju, vendar je gospodarski svet OLO Trbovlje rešil tudi ta najkritičnejši moment.

Veliko pomoč pa so nudili pri tej gradnji tudi člani Ljudske tehnike Strojne tovarne »Miha Marinko«, ki so pomagali pri montaži in pri ureditvi strojev v mizarški tovarni. Tudi člani kolektiva strojnega mizarstva imajo dosti zaslug za izgradnjo svoje tovarne, saj so s prostovoljnim delom mnogo pripomogli k uresnitvi tega načrta.

Tov. Simčič je v naslednjem izročil novo tovarno svojemu namenu, še prej pa je zastopnik OLO Trbovlje tovariš Maks Černe čestital kolektivu tovarne k uspehu.

V bližnji bodočnosti bodo tovarno gradili še dalje in jo izpopolnjevali. Ob zaključku slovesnosti je upravnik Oskar Levce pravilno dejal, da je bilo doslej geslo kolektiva: Dobra kvaliteta — hitra dobava, bodoče geslo tovarne pohištva pa bo: Dobra kvaliteta — solidne cene!

Novice iz Litije in okolice

Litija je dobila na praznik Republike novo gledališko dvorano

Na predvečer Praznika republike, v petek 28. novembra, je doživela Litija pomemben dogodek. Dokončana so bila glavna dela v Sindikalnem domu litijske predelnice na Stavbah. Tako je dobila Litija prepotrebno gledališko dvorano z več stranskimi prostori. Do sedaj smo bili v Litiji zaradi dvorane za uprizarjanje gledaliških iger res v zadregi, ker je Telovadno društvo Partizan nerado odstopalo dvorano, namenjeno v glavnem le za telovadne namene. Za mairskatero društvo pa je bila tudi najemna dvorane prevelika. Prav zaradi tega ob času zagrebškega VI. kongresa ZKJ niso mogli nastopiti litijski soljarji, ki so navežali pod vodstvom tov. Malenškove in Preglieve Gobevo spevoigr Kresniček, pa niso imeli dovolj sredstev za najem dvorane.

Zdaj bomo po zaslugi poštvovalnega predelničnega kolektiva imeli na razpolago dvorano tudi za gledališke nastope večjega obsega. Otvoritev dvorane je bila najlepša manifestacija na predvečer rojstnega dne republike. Da se naši ljudje zanimajo za take nacionalne manifestacije, dokazuje to, ker je bila nova, sicer po prvotnih zamislih dovolj velika dvorana, že pri prvi priliki ob otvoritvi — premajhna. K otvoritvi so prišli gostje tudi iz drugih krajev, med drugim tudi predsednik OLO tov. Miha Berčič iz Ljubljane.

Simbolično otvoritev dvorane je izvedel najstarejši predelničar tov. Andrej Branjnik, ki je kljub svojim čestitim letom izvršil pri gradnji dvorane največ prostovoljnih delovnih ur. Vseh ur je predelniški kolektiv opravil 10.000. V korist sklada za gradnjo dvorane se je kolektiv predelničarjev odločeval v letu 1951 nagradam in jih daroval za izgradnjo dvorane. Ta stanje do sedaj že 8 milijonov dinarjev, za dokončanje vseh del pa bo treba še nekaj milijonov. Dvorana je zelo akustična in je našim tovarišem iz predelnice v ponos, ker so izgradili skupnosti prostore, ki bodo pripomogli k napredku in dvigu kulturno-prosvetne dejavnosti.

Po uvodnih besedah tov. Branjnika je v temperamentnem in izčrpnem govoru prikazal ravnatelj predelnice tov. Janez Benedik razvoj borbe za osvoboditev in vse faze, ki so vodile do ustanovitve republike. Za svoja izjavljanja je bil nagraden s hvalečnim aplavzom.

Del kulturno-prosvetnega programa so lepo in dnevno primerno izvedli dijaki litijske gimnazije, in sicer pevski zbor litijske gimnazije pod vodstvom tov. Verena Koroška ter moški pevski zbor Lipe pod vodstvom Jožeta Cajhna.

Kot gostje so nastopili še člani ljubljanskega Radia, njihov program pa ni spadal v okvir slavnostne prireditve. Njihov nastop in točke bi pa prav dobro izpopolnile program na kakšno družabno prireditvi. Njihove točke na slovesnem delu proslave pa so bile nejuž spodrsilji...

Sicer pa je bil program za proslavo praznika republike prešibek in bi moral, kakor v prejšnjih letih, prikazati množičnost kulturno-prosvetne in telesnovzgojne dejavnosti ter deklaratorjev itd., zlasti na novem odru, ki pomeni naš napredek. V bodoče bo treba v dvorani skrbeti za učiteljsko službo, nikakor ne gre, da bi med slavnostmi nastopili učitelji, ki niso imeli dovolj sredstev za najem dvorane.

Sledele so pevске točke domačega mešanega pevskega zbora ter recitacije šolske mladine; največje priznanje zaslug za svoje pesmice še ne 4 leta stari Štefko Kožar. Slavnost je zaključil tov. Operčan, nato pa se je pri sosedu razvila prava lepa domača zabava s petjem in spremljavo harmonike.

Predvolilna aktivnost

Politično življenje se je pred bližnjimi volitvami v občinske in okrajne ljudski odbore precej razvilo. Uspešnim pripravam s sestanki OF, LMS in ostalih organizacij je sledil zbor volivcev, na katerem so izbrali iz vrst Fronte najboljše kandidate za bodoči občinski in okrajni odbor.

Na zboru so sklenili, da bodo v Vrhovem zgradili bazen za 50 kubičnih metrov vode, ki je nujno potreben; nekaj sredstev je že zagotovljeno, pomoč pa je obljubila tudi mestna občina, Radeče. Na Goreljah so volivci napravili sklep, da bodo v nedeljo

Socialno ogroženi so dobili ob državnem prazniku izredno podporo

Pretekli petek, 28. novembra, je Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko pri mestni občini Trbovlje povabil 153 občinskih podpirancev, med katerimi je tudi 32 socialno ogroženih otrok, v dvorano mestne občine. Ob tej priliki so dobili ti ogroženci v počastitev letošnjega Dneva republike nakaznico, s katero je mogel vsak obdarovanec nakupiti v poslovalnicah Mestnega trg. podjetja v Trbovljah ali pa Trgovskega podjetja »Preskrba« v Trbovljah živila v vrednosti 1000 din.

Predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko pri mestni občini Trbovlje tov. Ivan Giulianti, je nagovoril vse zbrane ter jim ob tej priliki dejal, da če ne bi bilo delavskih svetov in upravnih odborov rudnika in drugih naših industrijskih podjetij, občinski podpirancev ne bi mogli izplačati razlike za izgubljene industrijske bone od 1. januarja t. l. dalje. Ker pa v naših podjetjih sedaj odločajo delavci — delavski sveti — je bilo mogoče ugodno rešiti tudi to vprašanje.

Vsak podpiranec je dobil letošnje leto izplačanih od 6000 do 8000 din v nadomestilo za industrijske bone, do katerih prizadeti po Uredbi niso bili upravičeni. Tako so ti podpiranci tudi sedaj dobili na čast našega največjega narodnega praznika nakaznico za nakup živil v znesku 1000 din. K tej akciji je prispevalo Mestno trgovsko podjetje 100.000 din. Trgovsko podjetje »Preskrba« pa 10.000 din v živilih.

Vsi starčki, bolniki in onemogli ter ostali občinski podpiranci so se veselili in zadovoljni zahvaljevali članom Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko občine Trbovlje. Uvideli so, da ima naša ljudska oblast res socialni čut za ljudi, ki po krivdi prejšnjih režimov v stari Jugoslaviji nimajo pravice do pokojnine, ali pa so na kak drug način brez vsakega inčeta in dohodkov za preživljanje.

Na Savi pri Litiji se pripravljajo na sprejem partizanskih patrolj

Na partizanski teden v Litiji bodo prihiteli v Litijo kot na zborni mesto II. grupe odredov, patrolje iz raznih krajev Slovenije, od vse tam, koder so se v času NOB borili borec II. grupe odredov. Koroška in Pohorska partizanska patrolja bosta dospeli skozi Zasavje (tudi skozi Trbovlje in Zagorje) in se bosta na predvečer slavnosti ustavili na Savi pri Litiji, kjer jih bodo sprejeli člani ZB, OF in drugih množičnih organizacij. Po slovesnem sprejemu na Savi pri Litiji bodo priredili članom patrolj družabni večer v Prosvetnem domu v Mačkovi pri Ponovičah. Za ta sprejem, ki bo v soboto 13. decembra ob 17. uri, se pripravljajo vse množične organizacije a Save in Ponovič, predvsem tudi sindikat delavcev in nameščencev na državnem posestvu Ponoviče. V nedeljo 14. decembra pa bodo pohitele patrolje v Litijo ob spremstvu vseh množičnih organizacij.

Delo žena na zagorskem sektorju

Žene Zagorja in okolice se pridno pripravljajo na volitve. Za čimboljšo izvedbo volitev se pripravljajo sestanki, kjer obravnavajo vprašanja ženskih kandidatov, ki pa jih je na našem sektorju zelo malo. V nekaterih občinah pa sploh nobene, kar pa smo predvsem samo krivde.

V Zagorju samem sta bila dva sestanka žena; na prvem je bilo navzočih 140 žena, na drugem pa 80. Na žene so apelirali, da se ne bi otegnile volitvam in da ne bi svojih tovarišic, ki kandidirajo, črtale. Poleg tega so delegatke a IV. kongresa AFZ prinesle glavne sklope in naloge. Na koncu so žene obravnavale že izvedbo Novoletne jelke, pri kateri bo letos sodelovalo veliko več žena. Izdelan je program proslave za Novoletno jelko, pri čemer so sodelovale vse organizacije. Za boljšo izvedbo teh prireditev je postavljen poseben odbor.

Prav dobro delajo žene terena St. Gotard-Trojane. Na zborih volivcev je bilo navzočih več žena kot moških. Kandidirajo tri žene. Žene so sklenile, da se bodo povežale z babico in ustanovile posvetovalnico za matere. Strojice bodo nudile znanje vodstvom tečaj RK in obiskovale zanje predavanja. Organizirale bodo tudi tečaj za šivanje in kuhanje. Predvsem pa skrbijo, da bi bili njihovi otroci dobro vzgojeni, pri čemer bi jim lahko pomagalo dobro učiteljstvo. Učiteljice, ki so sedaj pri otrocih, želijo in delajo tako, da bi ti čim manj znali, otroci pa jih ne spoštujejo, ker jih učijo eno, same pa delajo drugače, maljšim pa je potrebna moralna vzgoja.

Po pogledu na eni strani razdiralno delo takih učiteljev, ki uživajo vse ugodnosti, moramo na drugi strani pohvaliti del učiteljev, ki se v skromnih razmerah poleg vzgoje otrok trudijo za napredek cele vase, kot na primer na Poljsniku. S pomočjo teh nam je uspelo postaviti nov odbor žena. Na tem terenu so bile žene precej časa pasivne, kar tudi ni čudno, saj so jih v vsem

času obiskale aktivistke iz okraja Ljubljana-okolica samo enkrat. Krivo je bilo tudi to, da so jih moški od vsega dela odrinili; nekateri so celo izjavili, da so žene samo za dom. Žene želijo predvsem, da bi se šola iz jense stavbe čimprej preselila v zidano, kjer bi tudi učitelj imel primerno stanovanje. V povezavi a šolo bodo priredile Novoletno jelko in otroke prijetno presenetile. Izorati pa bo treba še precej delno, za kar pa so pokazale dosti dobre volje.

Na Mlinšah so žene že zelo samostojne. Njihov odbor dobro dela. Povezane so s šolo in ostalimi organizacijami. Z dobičkom prireditve, ki so jo organizirale samostojno, so kupile posodo za gospodinjstvo, tečaj, ki jih prirejejo vsako leto.

Najbolj pasivna sta terena v Senožetih in Čemšeniku, ki pa jih bodo z dobro aktivizacijo postavile na nivo, na katerem sta že bila.

Te dni bodo še množični sestanki žena v Lokah in Kotreduhu. Tukaj so žene pripravljajo na proslavo Novoletne jelke in otvoritev otroških vrteov.

Vse delo kaže, da so naše žene pridne, pri volitvah pa bodo pokazale, da so politično zrele in zavedne državljanke naše nove Jugoslavije.

A. K.

Splošne kmetijske zadruge v okraju Trbovlje so aktivne razen dveh

Pred kratkim je okrajna zadruga zveza v Trbovljah po svojih revizorjih napravila pregled delovanja splošnih kmetijskih zadrug v okraju Trbovlje, ki so na splošno ugotovili dobro poslovanje teh ustanov.

V sestavu okrajne zveze kmetijskih zadrug deluje 17 splošnih KZ, ki so imele letošnje leto do konca oktobra nad 156 milijonov dinarjev prometa. Vse zadruge izkazujejo dobiček razen v Čemšeniku, kjer ni ne dobička ne zgube. Med temi zadrugami sta pa dve zadrugi, ki imata zgubo in sicer KZ Podkum in KZ Razbor. V Podkumu je bila že pred meseci izvršena revizija, ki je pokazala v trgovski poslovalnici primanjkljaj 170.000 din, ki je izviral se iz lanskega leta, se je pa postopoma večal. Ugotovili so, da je bivša knjigovodkinja delala razne nepravilne knjižbe, da bi z njimi prikrila primanjkljaj. Pri odseku za les so izvršili preplačila lesa ter napravili nepravilen obračun regresa, v zvezi s tem pa je bil napravljen tudi nepravilen obračun sklada za obnovo gozdov. Vso zadevo v Podkumu bo obravnavalo še okrajno sodišče v Trbovljah.

Nepravilnost v poslovanju so ugotovili tudi v KZ Poljsnik, ravnotako v lesnem odseku, kjer se bo bivši lesni manipulant S. S. v kratkem zagovarjal pred sodnijo. V zadrugi Razbor je iz guba malenkostna in jo je mogoče znizati z zmanjšanjem števila osebja.

NOVICE IZ VRHOVEGA

Proslava 29. novembra

Pretekli petek zvečer so se zbrali v šolski sobi v Vrhovem člani vseh množičnih organizacij in šolska mladina, da skupno proslavijo praznik 29. novembra. V imenu Fronte je odprl proslavo in pozdravil vse navzoče tov. Operčan, v naslednjem pa je govoril tov. Burkelc, ki je orisal pomen 29. novembra, največjega praznika socialistične Jugoslavije.

Sledele so pevске točke domačega mešanega pevskega zbora ter recitacije šolske mladine; največje priznanje zaslug za svoje pesmice še ne 4 leta stari Štefko Kožar. Slavnost je zaključil tov. Operčan, nato pa se je pri sosedu razvila prava lepa domača zabava s petjem in spremljavo harmonike.

Pionirji in pionirke!

V zadnji številki našega lista smo priobčili za vas risano »Zgodbo brez besed« ter k njej pripomnili, da nam to zgodbo opišite. Najboljše odgovore bomo nagradili s knjigami.

Na naš poziv smo že prejeli več odgovorov, med njimi nekaj prav dobrih, ki jih bomo še priobčili. Da omogočimo to nagradno tekmovalstvo tudi ostalim pionirjem in pionirkam, podaljšujemo to tekmovalstvo do ponedeljka, dne 8. decembra t. l., do katerega dne nam pošljite ali pa prinesite vaše odgovore. — Uredništvo.

Novi delavski dom v Trbovljah bodo začeli graditi spomladi 1953

Prospetna in kulturna naj postane ta last osega ljudstva — ta izrek je postal geslo nove socialistične Jugoslavije. Temu poudarku je dal svoj pečat tudi letosnji veliki izlet delavskih prosvetnih društev »Spoboda« meseca avgusta v Trbovljah. V centru proletarske revolucije, v Trbovljah, je vzniknila ideja delavske kulture, in v Trbovljah je treba dati tej ideji toliko večji poudarek. Delavska prosvetna društva »Spoboda« so spet zrasla v Zgornjih Trbovljah, na Dobrni, v Zasavju in v centru Trbovelj. Za širši razpored in razmah množičnosti in sestranskega delovanja na področju proletarske kulture pa so potrebna tudi materialna sredstva in ustrezni prostori. »Spoboda« v Zasavju si je gradi svoj dom, ki ga bodo odprli spomladi 1953, »Spoboda Trbovelj« ima lepo urejen prosvetni dom v Zgornjih Trbovljah, medtem ko ima »Spoboda-Dobrna« manjši prostor — »Spoboda-center« v Trbovljah pa razpolaga trenutno le z dvoranami sedanjega Delavskega doma, v kateri so pa tudi kinopredstave, razna zborovanja, sestanki in podobno.

Ze dolgo časa se čuti v Trbovljah potreba, da se zgradi velik Delavski dom, ki naj bi bil v ponos proletarskemu centru kulture. Ze takoj po naši osvoboditvi so bile dane vse možnosti za izvedbo tega velikega načrta: bil je na razpolago tudi potreben gradbeni material, vendar je uresničenje te zamisli zaradi neodobnosti in zadržanja nekaterih ostalo na mrki točki. Na III. zasedanju plenuma MK ZKS, ob razpravi o oživitvi delavskih prosvetnih društev »Spoboda« in nadaljnjem razvijanju delavske kulture, je to. Alojz Ribič, sedanjí direktor rudnika Trbovelj-Hrastnik, sprožil akcijo, da se v Trbovljah zgradi nov Delavski dom. ki ne bo v ponos samo črnim revirjem, marveč vsem delovnim ljudem v Jugoslaviji.

Od tega časa je preteklo komaj šest mesecev in vendar je Odbor za gradnjo novega Delavskega doma v Trbovljah, ki ga vodi to. Alojz Ribič, že mnogo storil: takoj po svoji ustanovitvi se je lotil dela, obrnil se je na vse večje kolektive v Sloveniji in v Trbovljah za pomoč, saj bo Delavski dom v Trbovljah predstavljal jedro proletarske kulture. Pripravi smo, da bo to. Ribiču s pomočjo svojih sodelavcev o odboru uspel z uresničenjem tega načrta; v tem odboru so poleg njega še tovarišči: Milan Kožuh, Tone Mahkovec, Viktor Gosak, Vencelj Miklavčič, Vili Knez, Jože Paternost, Juro Božič, Jože Skrinar, Mirko Ranzinger in Miha Guček.

Novi Delavski dom bo stal na prostoru dorišča Rudarskega doma proti sedanjemu Delavskemu domu. Z gradnjo bodo začeli že prihodno spomlad. Na gradbišče že dobavljajo gradbeni material. Ta dom bo najmodernejši od vseh dosedaj zgrajenih Delavskih domov: imel bo lepo gledališko dvorano, kinodvorano, potrebne prostore za vse sekcije »Spobode«, gledališki oder bo premičen, kar bo velika pridobitev za skrajšanje paoz pri uprizaranju gledaliških iger, prav tako bodo v tej veliki zgradbi prostori za godbo, pevce, orkestro krojačnico in garderobo, kulisarno itd. V vsaki dvorani bo prostora za okrog 500 sedecev.

Velika akcija, ki so jo začeli z gradnjo novega Delavskega doma v Trbovljah, že kaže svoje prve uspehe, saj so zbrali že 6 in pol milijona dinarjev denarja, gradbenega materiala pa za nad 7 milijonov dinarjev. Treba je poudariti, da je bil dosedanjí odziv za pomoč tej gradnji v Trbovljah zelo malenkosten ter so pokazali svoje prizadevanje za uresničenje tega načrta doslej le OLO Trbovelj, cementarna in rudnik Trbovelj-Hrastnik, ki je obljubil k tej gradnji znatni prispevek. Mestna

ALI SI ZE DOPISNIK
ZASAVSKEGA VESTNIKA?

občina Trbovelj, ki je v prvi vrsti poklicana, da se zavzame za to vprašanje, pa je pokazala doslej za ta načrt zelo malo razumevanja. Popolnoma pravilno je, da so kolektivni izven okraja mnenja, da morajo glavni delež pri tej gradnji nositi kolektivi in ustanove v Trbovljah.

Odbor za gradnjo Delavskega doma je že stopil v stik s priznanimi arhitekti ter bo idejni osnutek za novi Delavski dom zgotovljen do 15. decembra t. l., celotni načrt pa do marca 1953.

Odbor je trdno odločen, da začne z gradnjo takoj, ko bodo zanj dani ustrezni vremenski pogoji — prav tako

je o načrtu, da se novi Delavski dom v suroem stanju dogradi že prihodnje leto, po možnosti pa usposobi za uporabo tudi že doorana.

Ta Delavski dom, ki ne bo v ponos samo Trbovljam, marveč daleč na okrog, bo stal po svoji celotni dograditvi okrog 140 milijonov dinarjev. Ta številka nam pove, da stoji pred gradbenim odborom in pred osmi našimi delovnimi kolektivi še velika in odgovorna naloga, da bo ta načrt tudi uresničen — gradbeni odbor s tovarišem Alojzom Ribičem na čelu pa nam je porok, da bomo to veliko in lepo zamisel ob pomoči vseh tudi izvedli.

DOHODNINA - KMETJE IN SE KAJ

Še pred kratkim je bil trboveljski okraj v naši republiki glede doseganja dohodnine kmetov najslabši, v zadnjih dneh pa se je to stanje v toliko izboljšalo, da smo odstotek pobrane dohodnine dvignili od 57 odstotkov na 69.

Po sprostitvi trgovanja s kmetijskimi pridelki, kot so to n. pr. krompir, sadje itd., je bilo v letošnjem letu v našem okraju statistično ugotovljeno, da je šlo največ gotovine med kmete za nakup prehranbenih predmetov. Spričo tega je nastalo celo v banki kritično stanje z gotovino, tako da smo skoro stali pred nevarnostjo, da ne bo dovolj denarja za izplačilo zaslužkov naših rudarjev in ostalih delovnih kolektivov po naših tovarnah in industrijskih podjetjih. Vendar pa je naš kmet na hvalo razumel našo davčno politiko; zavedal se je, kako važen je tudi njegov delež pri graditvi socializma naše domovine in njenega gospodarstva. Zaradi tega je tudi naš kmečki človek na splošno svojo davčno obvezo brez ugovaranja sprejel in jo tudi izvršil, z izjemo nekaterih primerov, kjer so bili davki na podlagi netočnih podatkov nepravilno odmerjeni, kar pa je bilo po reklamaciji in nat nčnem pregledu stvarnega stanja seveda popravljen. Tako je bilo na radeškem sektorju pet primer, kjer so kmetje imeli sicer precejšnji hektarski donos, vendar jim je bil na osnovi prvotnih podatkov odmerjen manjši davek kot tistim kmetom, ki imajo zaradi hribovite lege svojih posestev manjši pridelek. Ko so organi naše ljudske oblasti ugotovili dejansko stanje, so predpis davkov seveda popravili.

Vzrok prvotne nepravilne razdelitve davkov je iskati predvsem v nedelavnosti gospodarskih svetov v naših občinskih ljudskih odborih oz. ljudskih odborih naših mestnih občin. Ponekod se gospodarski sveti celo niti niso formirali, vendar hosta oblika in način našega današnjega gospodarjenja naše ljudske občine nujno prisilila, da si postavijo svoje gospodarske svete, saj je jasno, da je uspešno gospodarjenje občin zagotovljeno le z ustanovitvijo in delom dobrih gospodarskih svetov.

Kljub tem nepravilnostim in pomanjkljivostim je treba reči, da je bil dotok dohodnine ravno v zadnjih dneh, to je v času volilne kampanje, najboljši, saj je tudi politično življenje na kmetih ravno v predvolilnih dneh najbolj živo.

Ob vsem tem pa je žalosten pojav, da je ob razumevanju našega socialističnega gospodarstva po manjših kmetih tudi v našem okraju nekaj ljudskih odborov, ki do našega gospodarstva in prizadevanja nimajo pravičnega odnosa. Tako je nek ljudski odbor v občini Senožeti podprl prošnjo kmeta za znižanje davčne odmere z zahtevo, da se ga v primeru neugodne rešitve razreši kot člana davčne komisije, v katero je bil kot ljudski odbornik izvoljen. Tako postopanje v socialističnem gospodarstvu prav gotovo ni pravilno in ga bodo volivci upravičeno najstrožje grajali.

V Loki je občinski ljudski odbor kar sam na svojo roko znižal globalno vsoto davčnega predpisa za 17.000 din, kar je seveda zgrešeno in je moral ljudski odbor to svojo napako v skladu s predpisi popraviti.

Pravilno pa so razumeli davčno politiko in izvršitev tega proračuna v Radečah; tukaj so globalno kvoto davkov prekoračili za celih 80.000 din. To so napravili na ta način, da so gostilničarjem po ugotovitvi njihovih stvarnih dohodkov zvišali davčni predpis za 67.000 din.

Dobra je bila organizacija pri realizaciji dohodninskega načrta v Zagorju. To delo so opravili tamkaj ob pomoči svojih množičnih organizacij. S svojim delom so uspeli z izjemo nekaterih redkih kmetov, ki so se izgovarjali na letošnje elementarne nepravilke, tako da je znašal dotok davka prvi dan samo 261.000 din.

Popolnoma odveč je bilo, da se je okraj Trbovelj v prvih dneh realizacije načrta dohodnine naših kmetov vrstil na najslabše mesto v Sloveniji, k čemer pa so v veliki meri pripomogli davčni obvezanci v Podkumu in Polniku, ki so prihajali z izgovori, da so bili med NOV požgani, izseljeni itd., in da so se po osvoboditvi vrnili na uničena posestva — na drugi strani je pa vendar zanimivo, da so se le redki posestniki priglasili za izkoriščanje kredita za obnovo med vojno uničenega posestva in še ti do danes niso v celoti izkoristili že odobreni jim kredit.

Slabo davčno politiko so vodili tudi v Čemšeniku. Tamkaj sta celo predsednik občinskega ljudskega odbora,

Še ne bo konca?

Mnogokrat sem že slišala: »Kaj še čakajo, da jih ne dajo proč; doma naj delajo kot druge. Prav poročenim ženam se je treba šopiriti po službah!«

Te besede, ki jih je že marsikdo izrekel z ogorčenjem, delajo torej tistim redkim poročenim ženam v Zagorju, ki so v službi.

Dragocena pridobitev NOV je popolna enakopravnost žena z moškimi in to na vseh področjih življenja. Le malo je žena, ki so to veliko pridobitev resnično razumele in se je tudi poslužile. Še manj pa je moških, ki to enakopravnost upoštevajo, in to celo moč na odgovornih mestih.

V letih po osvoboditvi je precej žen nastopilo službo, posebno vojnih vdov z nedoraslimi otroci. Števílo zaposlenih

žena je v prvih letih naraščalo, sedaj pa že precej časa pada. Mnogo žena so odpustili v podjetjih, ker so jim bile v nekako splošno; številne vdove so se poročile in tako je sedaj v Zagorju le še izredno majhno število poročenih žena, ki so še ostale v službi.

Kdo bi popisal vsa godrnjanja in natolcevanja v zvezi z zaposlitvijo teh redkih Zagorjank? Skoro vsak jih vidi in šteje njihove ter njihovih mož tisočake, malone vsak se obregne vanje in bi jih rad postavil samo k štedilniku. Ne vem, ali Zagorjani in Zagorjankje nič ne berejo in ne vedo, kaj pravijo o zaposlitvi omoženih žena najvidnejše predstavnice organizacije AFŽ? Ali res nočejo razumeti, da ima poročena žena isto pravico do zaposlitve kot samska? Nihče je nima pravice zbadati, izpodrivati in ne vem, kaj še vse. V izrednih primerih, ko bi na primer delo omožene žene lahko opravljal mož, ki je brez posla, ali dekle brez službe, se prizadeva ženi pač služba odpoje.

Marsikatera poročena žena je v službi mnogo pridnejša kot kakšno mlado dekle in zaradi tega marsikakšno podjetje raje obdrži omoženo ženo, kot da sprejme samsko. Poznam mlado dekle; premalo resna so, manjka jim čuta odgovornosti, spoštovanja do nadrejenih itd. Manjka jim vseh tistih lastnosti, ki so osnovni pogoj za uspešno opravljanje službe. Tu seveda ne mislim oseh.

Na delo, ki čaka tako poročeno ženo in še mater porohu, naj bi vsakdo pomislil. Koliko velikih in drobnih opravil, koliko treznega premišljenja in urnih korakov je treba, da je na mizi jed, da so otroci preskrbljeni, mož vsaj za silo zadolžen itd. Kako kratke so mnogokrat ure počitka. Zaslužek take žene je le prispevek k boljšemu vzdrževanju družine. Marsikje pa samo mož zasluži več kot drugje mož in žena skupaj.

Pripomnila bi tudi, naj možje, katerih žene so v službi, ne mislijo, da so vsa domača dela dolžnost žene. Koliko prijetnejše je življenje take zaposlene žene, kateri mož prinese kurjavo, pometa kuhinjo, olupi krompir, ali napravi kaj drugega, kakor življenje žene, kateri mož ne napravi za dom ničesar in nalaga vsa dela le njej.

Povrnem se k naslovu: »Še ne bo konca?« Tako se sprašujejo zaposlene poročene žene v Zagorju. Še ne bo konca splošnega ob nas? Ali še ne bodo ljudje razumeli, da sedaj niso več stari časi in da žena ni več samo zalo, da bi možu kuhala, prala, šivala in mu rodila ter negovala otroke. Le kdaj se bo v Zagorju zjasnilo? Emes.

Matere in gospodinje

OGLASITE SE V PRODAJALNI

JUGOVINIL V TRBOVLJAH

Te dni je prispela spet nova pošiljka izdelkov iz polivinila, preprog, dežnih plaščev za moške in ženske, metrsko blago za zavese, razne igrače, damske torbice in še marsikaj drugega boste našli v poljubni izbiri in poceni.

Matere! Preskrbite si vse potrebno za vaše malčke in opozorite Dedka Mraza na prodajalno »JUGOVINIL« v Trbovljah.

mo odšli na izlet. Pa se je le nasmešnila. Včasih se spominam tega... Ne, nočem več misliti na ta dogodek! Ali so jo ubili za pratanat? Ne bom predolg... Pripravili se s seboj smp vzeli precej ledil, sedli na konje in odjezdili iz mesta. Vse je bilo v redu prav do povratka. Tedaj se je nekdo domislil in predlagal, da bi se šli skrivati... »Kdo je to predlagal?« »Eva. Jaz sam sam bil proti, pa sem končno pristal, da ne bi veljal za tistega, ki drugim kvari veselje. Ženske so se izdružile za smrekami in se poskrile, medtem ko šušljale in si šepetale. Čez pol ure smo jih vse našli... Izvzemi eno... To še sedaj ikčemo...« »To je podobno najstrašnejšim sanjam, ki jih imam...« »Hujše, kakor pa si jih morete sploh misliti, je odgovoril Durand... Tiste temne planine, polne nevarnosti... Menda ni potrebno, da bi vam govoril še o dnevih in nočeh, ki so se potem vrstile... Tedaj je povesel glavo...« »Bilo vas je pet moških in tudi sebe ste imeli v to peticijo, ali ne?« »Vprašal Chan...« »Da, pet moških in pet lepih žensk...« »Pa, pet moških in pet lepih žensk...« »Ali so bili ostali štirje častniki kot vi...« »Tiste so bili častniki, četrti pa ne...« »Evan torej ni bil...« »Ne, Zabrava je bila prirejena v njegovo čast... To je bil neki slaven mož, ki smo ga vsi občudovali. Sprejel ga je sam in dajal pokladi v času svojega obiska je imel ta gost v prestolni dvorani predavane, potem pa je bil odločen. Vsa Indija je govorila samo o njem. Prispel je bil z nekakega silno nevarnega potovanja skozi Tibet...« »To pomeni, da je bil neke vrste raziskovalec...« »Da in celo zelo slaven. Zelo pogumen človek...« »Ali verjetno govorite o polkovniku Beatem?« »Da, o njem. To pomeni, da veste, da je bil tudi pri nas...« »Ne, pač pa sem zadel. Polkovnik Beatem se trenutno nahaja v San Franciscu...« »Res? Čudno naključje! Rad bi ga videl!

On je nenavadno prijeten človek. Dan po našem izletu je odpotaval v Anglijo, vendar ne po običajni poti. Nadaljeval je potovanje s karavano skozi Afganistan in skozi veliko perzsko puščavo do Teherana...« »Morda čez Hiberberski prelaz,« je vprašal Chan...« »Da, čez Hiberberski prelaz. To je zelo nevarna pot. Z njim je šla celotna procesija pomagavcev in sluš, ki ga je spremljala tudi na drugih potovanjih. Njega je bil tedaj povabil afganistanski emir. Odšel je z Peshawarja rano zjutraj naslednjega dne in od tedaj za nism več videl...« »Ob zori naslednjega dne...« je ponovil Chan... »In se vrnil domov...«

Kitajec je pogledal skozi zamegljeno okno... »Tudi jaz bi rad tako storil... Upal sem, da bom v kratkem tudi jaz videl svoj rodni dom. Toda vselej, kadar se mislim pripraviti za pot domov, se pojavi kakšna zanka in spet ne morem videti svojega mladega sina. Ta si govoro misli, kako nedostojnega očeta ima. Toda, kar mora biti, mora biti...«

Tedaj je vstopil Parady. Rinil je pred seboj dobro obloženo mizico na kolesih; na njej je bil pladenj s čajem. Zavladal je kratak, mučen moik... »Kaj je pripravljen, gospod,« je rekel strežnik... »Upam, da samo čaj,« je pripomnil Kirk. Parady je postregel gospodini Morrow, nato pa se obrnil k nadzorniku Duffu: »Kaj naj dam v čaj, gospod?« je vprašal. Nadzornik ga je pogledal naravnost v oči: »Kocko sladkorja... pa nič drugega!«

Z dostojanstvenimi kretnjami je Parady postregel vse navzoče s čajem, kolčič in sendvič, nakar se je neslišno izgubil iz sohe. Harry Kirk je prinesel skodelico čaja do ured, tedaj pa je obstal in pogledal nadzornika Duffa... »Devolite mi, da vam pojasnam, gospod Kirk, da ima člankali svojici in oster vonj, ki spominja na vonj po cvetovi breškvici...« »Hvala vam za pouk, gospod nadzornik. Dobro si ga bom zapomnil. Pa tudi vi si ga morate zapomniti, Chan! Brež ko bi se nam

zazdelo, da se nahajamo nenadoma v evetno sadovnjaku, bomo telefonirali v posredovalnico za službeno in bomo zahtevali, naj nam pošlje novega strežnika...« »Pristanemo,« je odvrnil Chan... »Sele od zdaj nam postaja življenje dejansko težko, namreč v tej vili. Biti ali ne biti, to je sedaj vprašanje...« »Do Paradyja moramo biti dobri in stalno misliti na to, da lepa beseda človeka za tri rime porije, karajoča pa potlača kakor šest mesecev trajajoč oster mraz. Tako imamo priložnost da se spet nekoliko poznamo za samovozgo...«

»Prav imate,« se je strinjal z njim Kirk. Pogledal je majorja Duranda in se dočim na Paradyja morebiti postal premislil, da je razgovor morebiti postal premislil, da je razgovor o tem človeku, ki ga žalostno dolžnost privedla do San Franciscu. Uhožec Kakšno mora biti neki njegova potegnil v razgovor se Kirk ni mogel spomniti ničesar drugega kakor te prazne domislitice: kaj pa... Dan za dnem smo gledali lepe spomladanske prizore, ko je vlak švilgal skozi pokrajino, in zdelo se nam je, da aplot nikoli ne bomo prispeli do cilja...« »Zdržene države so zares velikkanske,« je odgovoril Kirk. »Po mnenju posameznikov so celo prevelike...«

»Ne bi hotel reči tega,« je odvrnil Durand z rahlim nasmehom. »Devolite mi ta dotavek, da so ženske v vaši državi nenavadno lepe in privlačne,« je dejal in se obrnil h gospodini Morrow... »Vi ste preveč ljubezni, gospod,« je odvrnila... »Ne niti najmanj. Resno mislim. Oprostite mi, ne razumem točno, kakšno delo imate vi pri vsem tem...«

»Gospodična je, če se ne motim, sinšateljica prava,« je rekel Duff... »Jaz sem pomočnica državnega tožilca,« je odgovorila gospodična Morrow... »Res! Je vzliknil Durand... Če je tako, pa se zares čudim, da Amerikanci ne kažejo večjega spoštovanja do zakonov, kakor bi bilo sicer potrebno...« »Hvala,« je odvrnila gospodična Morrow... »To je sicer laskavo za mene osebno, če že ni za Amerikance...« Durand se je dvignil... »Prosim vas za oproščenje. To dolgo potovanje me je precej zdelalo. Dodajte k temu še razočaranje, ki sem doživel, pa boste razumeli, da bi se rad umaknil. Če bi vam rekel, da sem po vseh teh dogodkih izgubil sleherni upanje, ne bi govoril resnice. Navzile vsemu še vedno gojim trohico nade. Tokrat me spodbuja tudi mnene pokojnega sira Frederika Brucea. Ne bom nehal upati in lakati vse dotlej, dokler ne bom zagledal ženske, ki je bila nocoj tako nenadoma izgnila...« »Upam, da jo bomo našli,« mu je rekel Duff... »Tudi jaz se nadejam... Ali bi tudi vi šli z menoj?« »Da,« je odvrnil Duff in se dvignil... »Nadzornik, ne pozabite, da imava midva zmenjen še kratak razgovor,« je Duffa opomnil Chan... »Duff se je obrnil h Kitajcu... »Lahko takoj, če zelite. Stopite naprej, gospod major, vsak hin bop za vami...« »Dobro, Za vas sem rezerviral sobo v hotelu »Saint Francis«. Upam, da boste pridrlili mojemu izboru...« »Hvala vam, Tudi jaz bom takoj za vami...« »Gospod,« je rekel Durand, obrnjen proti Kirku, »zahvaljujem se vam za gostoljubje...« »Ni za kaj, gospod major! Izvolite me obiskati, kadar koli se vam bo zahotelo. Upam, da se ne boste nič več počutili kot tujec v našem svetu. Poslal vam bom članke karte za enega ali dva kluba in če ne boste imeli nič proti temu, bova od časa do časa tudi skupaj odila kam ven...« »Vi ste preveč dobri. Tisočkrat vam hvala...« Durand se je od vseh navzočih poslovil in odšel.

»Uhožec!« je vzdihnila Morrow... »Kaze, da je dobrilica,« je ugotavljal Duff... Tedaj se je obrnil k Chanu: »Dragi tovariš, kje bova začela? Nadzornik Flannery mi je že povedal, da med zapuščno sira Frederika ni našel nobenih dokumentov...« »Ne, ni,« je potrdil Chan... »Z drugimi besedami povedano, ni bil storjen samo zločin, temveč opravljena je bila tudi tatvina, kajti dokumente je imel to je izven vsakega dvoma. Ako jih ni našla ista roka, ki je umorila sira Frederika, potem mora biti nekje podrobno poročilo o umoru Hilarija Gotha in o izginotju Eve Durand...« »Po vsej verjetnosti vam je znano, da je sir Frederik menil, da obstoji med obema tema dvema stvarima medsebojna zveza...«

»Da. Videl sem prepis pisma, ki ga je moj šef poslal sira Frederiku. Iz tega pisanja sem sklepal, da moj predstojnik o vsem tem ne ve prav nič več, kakor veva midva. Vendar sem mu za vsak primer poslal brzojavko in ga zaprosil, naj nam pošlje vse podatke, ki jih ima pri roki...« »Vi delate odločno in hitro,« ga je pohvalil Chan. »Priporočam vam majorja Duranda, je vrlo nov žarek na vso to stvar. Do sedaj je bilo neznano, da je tudi polkovnik Beatem sodeloval pri izletu tistega usodnega večera v Peshawarju...« »Pravkar ste rekli, da se polkovnik sedaj nahaja v San Franciscu?«

»Da. Bil je tudi na tisti večerji pri gospodu Kirku, po kateri je bil sir Frederik ubit. To vam je silno zaprt in molčeč človek. Namreč polkovnik Beatem!« »Brez dvoma drži, da je zelo zaprt in zakrknjen,« je vzliknila Morrow... »Ako je polkovnik sodeloval pri izletu v okolice Peshawarja, potem tudi ve, kakšna je Eva Durand. Tisti večer, ko je prihajal kot gost na večerjo h gospodu Kirku, se je peljal z dvizalom katero je vodila Jenny Jerome — Harry Lantely. Ako je ta ženska prava Eva Durand, potem jo je moral spoznati...«

»Tako je,« je prtrdil Chan. (Dalje prihodnjiš)

ANIMIVOSTI

PO NASI AVTOSTRADI

Vtisi s poti iz Beograda

Marsikateri mladinec je sodeloval na naši največji delovni akciji — gradnji našega »Autoputa«. Kdor je delal na njem pri končnih delih, se mu je prav gotovo živo vtisnil v spomin pogled na široki beli trak, ki se vije med gozdovi in končno izgublja kot bela točka v daljavi. Izpod mladih, čestokrat neznanih, toda vztrajnih rok je nastalo 382,674 kilometra moderne avtostrade.

Vendar se je ta bela črta bila precej časa osamljena med slavonskimi polji in spačvanskimi gozdovi. Le redko je na njej zabrnol kak motor kamiona ali limuzine. Zdela se mi je pust, prazna — saj je bilo na njej takrat tako živahno — da, nekam otona je bila, kot bi hotela reči: »Zakaj ne izkoristite svoj trud?«

Ko pa sem to belo cesto obiskala letos, se mi je zdela živahnija — ne, ni se mi samo zdela, temveč v resnici je bilo tako. Številni tovorni in osebni avtomobili so brezumno drseli po njej. Pa ne samo to: spreminja se tudi zunanji izgled avtostrade. Urejujejo in popravljajo se z gromozom poljske poti, ki derne servisne postaje. Te bodo imele mehanične delavnice in skladišča za najpotrebnejše rezervoarje in orodje, kakor tudi moderne naprave za pranje vozil z doigali. Na teh postajah, ki bodo zaenkrat pri Novski, Slavonskem Brodu in Mitrovići, bodo tudi veliki podzemeljski rezervoarji za bencinski črpalniki. Tudi na potnike niso pozabili; odprli bodo restavracije, kjer bodo tudi prenočišča.

Čuvaji pa bodo vzdrževali avtostrado v najlepšem redu; zanje gradijo na vsakih 50 kilometrov čuvajnice.

Predvidena je tudi že gradnja podnjakov z vodnimi črpalkami.

Vse torej kaže, da se bo promet na tej tako važni prometni žili vse bolj razvil, kar bo našemu gospodarstvu v veliko korist.

Nazadnje pa naj mimogrede omenim, da je pojava po avtostradi zelo prijetna. Naš »Putnik« je že organiziral na njej redni avtobusni promet dvakrat tedensko iz Beograda do Zagreba. To je najhitrejša — šest ur — ter najcenejša in najudobnejša vožnja iz Beograda do Zagreba.

Leteči džip

Mišljen je helikopter džip, ki je precej manjši od normalnega helikopterja, dosega brzino 128 km na uro in ima akcijski potometer 193 km. Ta model je močnejši od padalca spusti iz večjega aviona skupno z dvema osebamama na zemljo. Ta novi helikopter bodo uporabljali za opazovanje, evakuacijo ranjenecov in prevoz pošte.

Ameriški vlak potuje po lastni mesečini

Na železniški progi med Washingtonom in Chicagom vozi vlak, ki ima v svojem sestavu vagon, na čigar strehi so z desne in leve strani nameščeni štirje reflektorji, ki pri ponočnem potovanju razsvetljujejo naravo ob progi in tako omogočajo potnikom, da tudi ponoči vidijo panoramo krajev, skozi katere potujejo.

Novi pisarniški stroji

Mnoge ameriške tovarne, ki izdelujejo pisarniške opreme in stroje, stalno izpopolnjujejo pisarniške stroje s svojimi iznajdbami; tako je podjetje v Long Islandu konstruiralo stroj, ki čita nekoliko stotin strani v minuti, si zapomni, kaj je prebral, in prepisuje besedilo z elektronskim pisalnim strojem z brzino štiri.

Podjetje Grey Audophone in Edison pa izdelujeta napravo za diktiranje, ki izgleda kot telefon, preko katere lahko istočasno diktira dvanajst ljudi centralnemu sprejemnemu stroju, od koder se pozneje dobi prepis diktata.

Pa tudi pisalni stoli so enostavni: noge so izdelane iz kovinskih cevi, plošče stolov pa so prevlečene s sintetičnim, kemičnim materialom.

Večina pisarn ima naprave za reguliranje toplote in vlage zraka. Zidovi so pobarvani ali z neko pastelno barvo ali pa prevlečeni z lesenim furnirjem. Nameščeni delajo običajno v mirni atmosferi harmoničnih barv, zavese in ostale opreme. Oddelki višjih funkcionarjev firm imajo v pisarni radio in televizijski aparat.

Industrija dela na tem, da z uporabo elektronske tehnike izdelata tako imenovane »videotelefone« (telefone s televizijo), nevidne stroje za sprejemanje diktatov in naprave, ki bi stalno menjale barve na stenah pisarn.

Po zamisli konstruktorja »videoparata« bo imela ta naprava v svoji sestavi tudi fotokamera, ki bo snemala dokumente.

Nevidni stroji za sprejemanje diktatov že eksistirajo, uradnik samo pritisne na gumb in govori v zrak. Občutljiv mikrofon sprejema njegov glas in ga vodi do aparata za snemanje zvoka.

Na trgu je tudi že elektronski »sekretar«, t. j. hiter stroj, ki na minuto napiše 24.000 črk. Stane okrog 35.000 dolarjev.

So pa še druge novosti na tem področju: tako je firma Itkin Brothers, ki izdeluje pisarniško opremo, izdelala pisalno mizo, ki je ni močeno zažgati. Plošča na mizi je izdelana iz materiala, ki je dober prevodnik toplote, da prižgana cigareta, ki pozabljena ostane na mizi, sama ugašne, ko pade s pepelnika na mizo.

Znanstveniki upajo, da bo mogoče povečati število živine

Ameriški znanstveniki delajo poskuse z nekim spolnim hormonom, s katerim bo po njihovem mišljenju mogoče povečati število živine v mnogih državah.

Hormon so uspešno uporabili v borbi proti neplodnosti goved, svin in ovce. Hormon je znanstvenikom poznan pod imenom »estradiol ciklopentilpropionat« ali skrajšano »ECP«. Iznašali so ga kemičarji farmacevtske industrije Upjohn v Kalamazoo, Michigan. Ker so veterinarji tega podjetja in 33 državnih kmetijskih kolegijs končali poskuse, so hormon ECP dali v prosto prodajo in si ga ameriški veterinarji lahko kupijo.

Ko so z hormonom ECP delali poskuse na politehniškem inštitutu Alabama, so uporabili 500 javih krav, katerim so vbrizgali ta hormon; po kratkem času so izvršili parjenje teh krav, kjer je bilo 468 krav oplodjenih. Odtod zaključujejo znanstveniki, da bo mogoče s tem hormonom povečati število domačih živali in tako povečati tudi količino hrane v svetu. Upajo, da bo mnogo javih krav, ove in drugih živali postalo z vbrizganjem hormona ECP plodnih.

Katero mesto ima največ avtomobilov

Danski statističarji so organizirali obsežno akcijo za zbiranje podatkov, koliko avtomobilov imajo povprečno velika mesta na svetu. Za ta pregled so izbrali 48 najvažnejših mest sveta.

Zanimivo je, da so ob tej priložnosti ugotovili, da ima največ avtomobilov mesto Detroit v državi Michigan (ZDA), kjer pride 447 vozil na 1000 prebivalcev. To pa bomo razumeli takoj, če pomislimo, da so v tem mestu velike Fordove avtomobilske tovarne. Za njim se vrste ameriška in avstralska mesta, v katerih se število avtomobilov giblje od 405 do 149 na 1000 prebivalcev.

Velika razlika pa se pojavlja, če primerjamo evropska mesta, kjer je število

avtomobilov znatno manjše. Izjema sta le Milano in Marseille, prvo s 137, drugo pa s 120 vozili na 1000 ljudi.

V Veliki Britaniji so podatki naslednji: Birmingham 83, Manchester 74, Dublin 73, Sheffield 72 itd. Značilno je, da Pariz, ki si ga običajno mislimo kot mesto z najvišjim prometom, nima več kot 69 avtomobilov na 1000 prebivalcev.

V Evropi ima najmanjše število avtomobilov Holandija, v kateri Rotterdam in Amsterdam nimata več kot 28 vozil na tisoč prebivalcev. Na svetu ima svojevrstni rekord mesto Bombay, kjer je na 4 milijone ljudi komaj 36 tisoč avtomobilov, kar bi bilo 9 vozil na tisoč prebivalcev.

Hkrati so sestavili tudi statistiko prometnih nesreč; prvo mesto v tem pogledu je Melbourne v Avstraliji. Tamkaj je zaradi prometnih nesreč umrlo letno 435 ljudi, kar pomeni 34,5 na 100 tisoč prebivalcev. Za tem mestom pride Johannesburg z 18,83, za njim Sidney, Los Angeles, Kairo, Dunaj, Hamburg, Marseille, Singapur, Aleksandrija in Glasgow, v katerih znaša število mrtvih 10 na sto tisoč prebivalcev.

Magnet najde orožje

Miami Magnet Company izdeluje magnetno opremo, ki lahko vzdigne bremena do 453 kg. Vso napravo lahko spuste s pomočjo vrvi in reko, udrtino, globoko izvire in druga težko dostopna mesta, tako na primer, če se sumi, da je na teh mestih skrito orožje, ki so ga zločinci poskušali skriti.

Cepivo proti otroški paralizi

Neko novo cepivo, ki obeta, da bo uspešno proti vsem trem vrstam virusov otroške paralize, so zdaj prvič uspešno preizkusili na šestih haitimskih otrocih. Pohubo za raziskavanje in poskuse, ki jih vodi dr. A. Howe na John Hopkinsovi univerzi, je dala Narodna ustanova za borbo proti otroški paralizi. Dr. Howe je poročal o svojem devetletnem delu in o doseženih uspehih na letnem zborovanju Ameriške zveze za javno zdravstvo, ki je v teku v Clevelandu. Poudaril je, da bodo morali cepivo še izpopolniti, preden ga bodo lahko splošno uporabljali.

Antibiotiki — novo sredstvo proti rastlinskim boleznim

Načelnik uprave za raziskovanje pri ameriškem poljedelskem ministru, dr. Byron Shaw, je izjavil, da bodo z antibiotiki lahko uspešno zatirali bakteriološke rastlinske bolezni, proti katerim doslej niso imeli nobenega uspešnega sredstva. Pri poizkusih za zajezitev fiziološke rje so dosegli obetljive uspehe. Naglasil je nadalje, da z injekcijami antibiotikov danes uspešno zdravijo primere prašičje kolere in da tako lahko rešijo vsako leto najmanj tri milijone prašičev, ki bi bili sicer izgubljeni.

Prihodnje leto bo rekordno število potnikov iz Evrope v Ameriko

Na zborovanju združenja ameriških potniških družb so predvideli, da bo leta 1953 potovalo v zgodovini največ potnikov iz Evrope v Ameriko. Kronanje kraljice Elizabete bo največja prilivnost, ki bo pritegnila rekordno število obiskovalcev. Letos so turisti v Evropi porabili 261 milijonov dolarjev.

Okraja gotovo ni v ponos. Z nakupom resničnih umetnin bomo okrasili naše reprezentančne prostore, istočasno pa pomagali našim mladim, priznanim slovenskim umetnikom.

Dan republike v Zagorju

Za proslavitev Dneva republike se je Osvoobodila fronta v Zagorju dobro pripravila. Med drugim je priredila v soboto, 29. novembra, slavnostno akademijo, na kateri so sodelovali naši priznani literat in umetniki — zagorski rojaki: Vida Tauferjeva, Vida Levstikova, Mile Klopčič, Slavko Jan, Ladko Korošec in Cene Vipotnik. Referat o pomenu tega velikega praznika pa je imel toč. Jože Levstik. Poleg tega je pri akademiji sodeloval novoustanovljeni orkester »Svobode I« pod vodstvom toč. Slavka Korošca. S to akademijo je osvobodila Fronta proslavila naš veliki praznik, prebivalstvu pa nudila lep umetniški večer.

IZPRED SODIŠČA

Vodo je prilivala v mleko

Malo sodniških obravnav je zbudilo pri ljudstvu toliko pozornosti in zanimanja, kot razprava proti Slavki Bostič, bivši poslovodkinji v mlekarji št. 3 in 1 v Trbovljah, kjer so se na sodišču poleg nje zavarovale še tri oboževalke. Na obravnavi, ki je bila dne 24. novembra t. l. na okrajnem sodišču v Trbovljah, se je nabralo okrog 30 žensk, ki so na razpravi dajale duška svojem ogorčenju nad oboževalkami. Ta zadeva se je obravnavala na zborih volivcev ter za zaprtimi vrati in povsod zbuhalo toliko jeze in razburjenja, da ne bo odveč, če o tej aferi napišemo nekoliko več, kot jih posvečamo ostalim kazenskim zadevam. Tej zadevi pa je tudi reakcija pristavila svoj tonček in skušala s neumestnimi izpadi na zborih volivcev razbiti enotnost volivcev, ki so se udeležili teh zborov in namesto, da bi se posvetili izbiri kandidatov, raje delali opazke in neumestne pripombe na račun tega in onega, samo da bi odvrnili pozornost volivcev od važnega vprašanja izbire dobrih kandidatov, ali pa celo poskušali zbor volivcev razbiti. Vsa stvar v zadevi Slavke Bostič pa je bila v naslednjem:

Oboževalka Bostičeva je bila poslovodkinja v mlekarji št. 1 in št. 3 in to od meseca novembra 1947 do marca 1949 v prvi mlekarji, do meseca maja 1950 pa v drugi. Mleko, ki ga ni posiljal »Mlekopromet«, ali pa ga je dobivala od kmetov, ni prodajala v naravnem stanju dojenčkom, starejšim, bolnikom in vsem ostalim, ki so imeli karte za mleko, ampak je v posodo, ki je držala okrog 25 do 40 litrov mleka, prilivala tri do štiri litre vode in nato to zlobo prodajala. Seveda se je s to goljufijo okoriščala na račun dojenčkov, bolnikov in starih.

Na glavni obravnavi je oboževalka svoje dejanje skušala utajiti, ali pa olajšati; trdila je, da je vse priče bremenijo zaradi tega, ker živijo z njo v svaštstvu, zlasti pa priča Pani Kortnik, ki je pomagala oboževalki Slavki Bostič pri delu, kjer je jo Bostičeva prosila, naj zije mleko iz ene posode v drugo. Tako Kortnikova seveda ni vedela, da je v drugi posodi voda in je na ta način indirektno pomagala Bostičevi pri njeni goljufiji. S časom pa je tudi sama opazila to manipulacijo in se je nekako celo postavila pred okenca, skozi katero je dajala mleko strankam, da na ta način ljudje

Prizor iz filma »Sneguljčica«

Ameriški risani film Sneguljčica

»Sneguljčica in sedem škrafov«, slavni Disneyev celovečerni prvenec, je spet na naših platnih, da razveseli vse, ki so ohranili v sebi še kaj čiste, plemenite otroškosti.

Zgodba je posneta po Grimmovih pravljicah, ki jih pač vsi poznamo. Iz te osnove ljudskega izročila, pravilje, spletena zgodba ima nepremagljivo privlačnost za stare in mlade. Med begovi v pravljeno kopremo ovitih zgodb iz pravljene dežele in hladnim, stvarnim življenjem naše dobe je globok prepad, toda film ga je premostil z lahkonim lokom iz celuloide.

Čudne postave, ki zagomaze na platnu, niso mehanične, brezdušne lutke. V njih utripa življenje, vsaka izžareva določeno, privlačno osebnost: »Sneguljčico« bi morda še najbolje opisali kot realistično fantazijo. Nehote začnemo verjeti, da ti pravljici škrafi zares živijo, ko se ob njih dogodivščinah veselo smejemo. Ko smo gjenjeni, ko se združemo ob ostro poudarjenih prizorih. Skozi vse to pa se prepleta lepota okolja, ki s svojim nežno barvitim ozračjem pomeni vrhunec Disneyeve ustvarjalne umetnosti.

Na praznik Dneva republike so odprli nov kino

V zadnjem času je bilo v »Domu Svobode« v Zgornjih Trbovljah precej živahno, kjer so neutrudni člani »Svobode II« skupno z monterji tovarne »Iskra« iz Kranja urejali kinematografsko kabino z montažo dveh novih filmskih projektorjev izdelka kranjske tovarne. Vsak dan so delali pozno v noč. Končno jim je uspelo, da je delavsko prosvetno društvo »Svoboda Trbovlje II« proslavilo Dan republike, 29. novembra, z otvoritvijo kinematografa na normalni trak.

Letošnji narodni praznik je to društvo počastilo z lepo slovesnostjo; ob štirih popoldne je »Svoboda Trbovlje II« odprla slavje s pozdravnim govorom predsednika društva, toč. Pavla Kovača, kateremu je sledila bogata akademija, za njo uprizoritev igre Mire Pucove »Ogenj in pepe« v spremljeni zasedbi, ob zaključku pa so zavrteli film »Na svoji zemlji«.

GLEDALIŠČE »SVOBODE - CENTER«, TRBOVLJE

uprizori

v soboto, dne 6. decembra t. l., v dvorani Delavskega doma Surovko igro v treh dejanjih

»PESEM S CESTE«

Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina običajna. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni DZ.

Barve filma ne žalijo očesa, so prijetne in ob njih se oko odpočije. Prizori sami nam vzbujajo čudovit vtis prostorske globine. Skratka: »Sneguljčica« nas bo spet očarala. Film bo predvajal te dni Kino Trbovlje.

Kino Trbovlje

bo predvajal v teh dneh ameriški barvni film

»SNEGULJČICA«

Predstave od četrtega do torka. Predstave za odrasle bodo razvidne iz lepakov in reklamnih omarič, medtem ko bodo predstave za mladino po naslednjem redu:

V petek, 5. dec., ob 11. uri, za šolo Trbovlje II;

v soboto, 6. dec., ob 11. uri, za šolo Trbovlje I;

v soboto, 6. dec., ob 15. uri, za gimnazijo.

Matineja v nedeljo, 7. decembra, ob 10. uri.

Za matere z otroci do starosti 7 let so posebne predstave v ponedeljek, 8. dec., in torek, 9. decembra, vsakokrat ob 3. uri popoldne.

Ostali filmski spored v decembru bo naslednji: »Strel skozi okno« (nemški kriminalni film); »Fant s trobento« (ameriški glasbeni film); »Pravici je zadoščeno« (franc. filmska drama); »Junak s ceste« (italijanski film, komedija); »Njeno maščevanje« (ameriški film, drama); »Plamen in puščica« (ameriški barvni film) in ob zaključku leta »Veliki valček« (ameriški glasbeni film).

OBJAVE

NAROČNIKI, POZOR!

V prihodnji številki »Zasavskega vestnika« bomo priložili poloznice. — Prosimo vas, da nam do konca leta pošljete neporavnano naročnino. Vsem, ki ne bodo do 1. januarja 1953 poravnali naročnine, bomo list ustavili. Vsem naročnikom pripravljamo za Novo leto presenečenje. »Zasavski vestnik« stane letno 240 din, polletno 120, četrtletno 60, mesečno 20 din.

Objava

Vsa gradbena, industrijska in ostala podjetja obveščamo, naj pri sestavi svojega delovnega načrta za leto 1953 upoštevajo to, da bo imel rudnik Trbovlje-Hrastnik v Trbovljah prihodnje leto na razpolago zadostne količine zidne opeke normalnega in rudniškega formata po konkurenčnih cenah.

Vse zainteresirane prosimo, da sporoče svoje potrebe po opeki upravi rudnika Trbovlje-Hrastnik. Z večimi naročili bodo podjetja omogočila celoletno normalno obratovanje rudniške opekarnice, s tem pa tudi pripomogli do zaposlitve večjega števila delavcev. Za naročila se priporoča

Uprava rudnika rjavega premoga TRBOVLJE-HRASTNIK

Nedeljska zdravniška služba

Od sobote 6. decembra opoldne do ponedeljka 8. decembra zjutraj v ambulanti v Trbovljah.

OBJAVA

Izgubila se je tablica reševalnega avtomobila št. S-3365. Prosimo poštenega najditelja, da jo vrne na upravo Ljudske milice Trbovlje.

Slovensko zastavo, ki je bila pobrana v noči od 30. XI. do 1. XII. t. l. pri Polikliniki Trbovlje, je vrnil proti nagradi na upravo poliklinike.

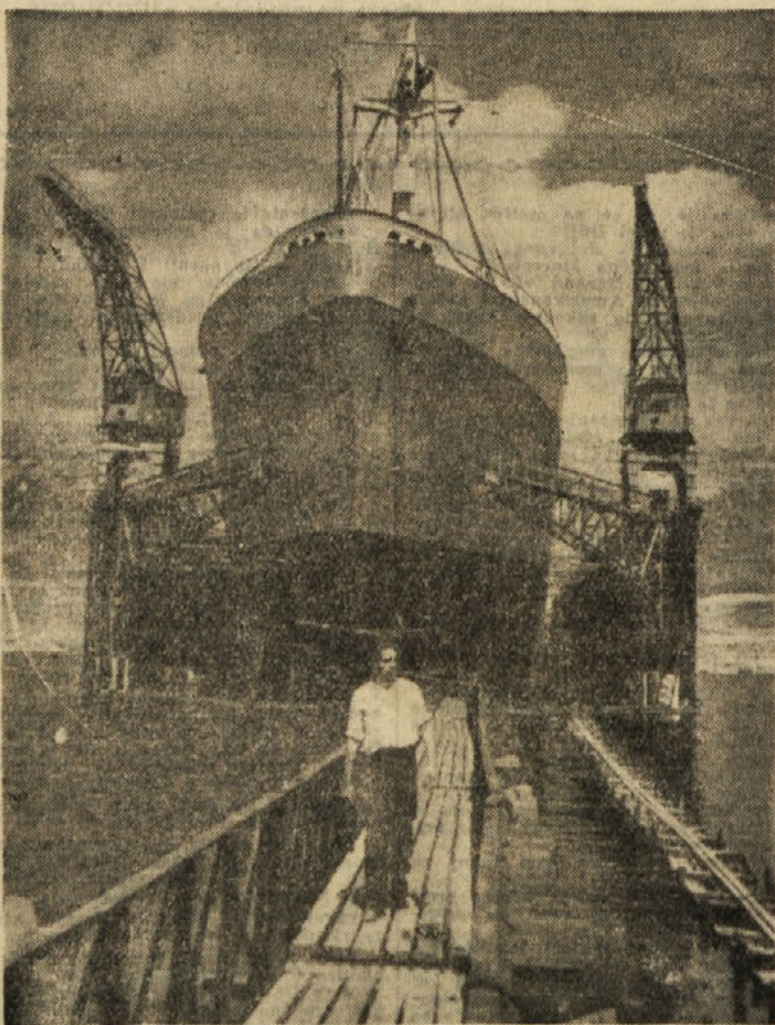
Prodajna statve za tkanje bosanskih preprog (tekačev). Vprašati Pauerjeva kolonija št. 406.

Preključem žaljivko, izrečeno o tovarišu Mlakarjevi. — Ivana Mlakar, Trbovlje-Gabrsko.

Preključem žaljivko, izrečeno o tovarišu Janezu Oberžanu, proglasam za neresnične. — Jože Zvanut, Trbovlje.

Preključem besede, izgovorjene o Ani Žufek. — Angela Serona, Trbovlje.

Izdaja okrajni odbor OF Trbovlje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Stane Sustar. Tisk Tiskarne Ljudske pravice v Ljubljani. Naslov uredništva in uprave Trbovlje, uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik, Telefon št. 54. — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah št. 614-90323. — List izhaja vsak četrtek. — Rokopisov ne vračamo. Pripravki za list morajo biti v uredništvu najkasneje vsako nedeljo zjutraj. Mesečna naročnina 240 din, četrtletna 60 din, polletna 120 din, celoletna 240 din.

Nova moderna ladja »Srbiya«, ponos naše mornarice